

Ir F. K. VAN DER KLEY

*GROENVOEDERWINNING VAN ROGGE-
GEWASSEN DIE TEVENS VOOR ZAAD-
WINNING DIENEN*

Snijrogge is een gewas, dat gewoonlijk flinke opbrengsten aan groene massa oplevert. Het wordt door het vee gaarne opgenomen en bezit een goede voederwaarde. Het is bovendien zeer geschikt om de overgang van stalvoeder naar weidegras en omgekeerd te vergemakkelijken.

Tegenover deze voordelen staan echter bezwaren. Snijrogge laat nl. een droge stoppel achter, waarin slechts weinig gewassen (zoals lupine) met succes geteeld kunnen worden. Bovendien neemt rogge voor zaadteelt al een belangrijke plaats in het bouwplan op de zandgronden in, zodat bij een te veelvuldige snijroggeteelt de vruchtwisseling in het gedrang komt.

Deze bezwaren kunnen grotendeels worden weggenomen door snijroggeteelt te combineren met zaadteelt van rogge.

Proeven in binnen- en buitenland doen verwachten, dat bij deze combinatie hogere opbrengsten aan voederwaarde per ha worden verkregen dan bij de uitsluitende zaadteelt van rogge.

VOORLOPIGE RESULTATEN VAN PROEVEN BIJ DE AFD. LANDBOUWPLANTENTEELT VAN DE
LANDBOUWHOGESCHOOL

Door enkele studenten werd de invloed van de maaitijd op de opbrengst van snijrogge bestudeerd. Uit hun resultaten bleek dat maaien in de herfst (begin December) in het algemeen de opbrengst van snijrogge in het voorjaar slechts weinig in ongunstige zin beïnvloedde. Zelfs na betrekkelijk strenge vorst bleek het in vóór- en najaar maaien de hoogste opbrengst aan d.s., r.e. en Z.W. op te leveren.

Deze proeven werden later uitgebreid door de één of tweemaal gemaaide veldjes te laten doorgroeien en daarvan dan zaad te winnen.

Bekend zijn thans de resultaten van één jaar (1952/1953), zodat men zeer

voorzichtig dient te zijn met het generaliseren van de uitkomsten. Dit te meer, omdat er geen strenge winter was en in de zomer 1953 de opbrengst van *alle* roggepercelen zeer laag was (gemiddeld \pm 1800 kg per ha).

Onder deze omstandigheden bleek, dat de korrelopbrengst van de in December gemaaide veldjes ongeveer even hoog was als die van de niet gemaaide percelen. Maaien in April, al dan niet gecombineerd met maaien in December, bleek echter minder gunstig voor korrel- en stro-opbrengst. Deze resultaten stemmen overeen met die van buitenlandse onderzoekingen¹⁾.

De verklaring hiervan moet worden gezocht in het halmgetal. Maaien in December belemmert de uitstoeling niet; op de in April gemaaide veldjes konden daarentegen, bij de heersende temperatuur en daglengte, maar weinig nieuwe halmen worden gevormd. Deze veldjes bleven daardoor een ijle stand vertonen. Aanvankelijk bleven dan ook grote verschillen bestaan in halmgetal tussen de veldjes, die in April wel en die niet gemaaid waren.

Elk jaar sterft bij het in aar schieten een groot aantal halmen af. Dit aantal bleek groter te zijn op de veldjes met dichte stand dan op de veldjes met dunne stand (dus die, welke in April waren gemaaid). Daardoor werden de verschillen later gedeeltelijk opgeheven.

Toch bleef de korrel- en de stro-opbrengst van de in April gemaaide veldjes aanzienlijk lager dan die van de niet gemaaide veldjes. De laat in het voorjaar nog gevormde halmen bleken namelijk zeer dun en fijn te zijn, zodat zij slechts zelden goed gevulde aren van normale afmetingen voortbrachten.

Dat door groen maaien van voor zaadteelt bestemde rogge de korrel- en stro-opbrengst niet stijgt, behoeft echter nog geen reden te zijn om dit achterwege te laten. Het gaat er maar om of de winst aan groenvoeder opweegt tegen het verlies aan korrel en stro.

Nu de rogge niet meer opbrengt dan haar voederwaarde, is dit eenvoudig te beoordelen aan de totale opbrengst aan voederwaarde per ha.

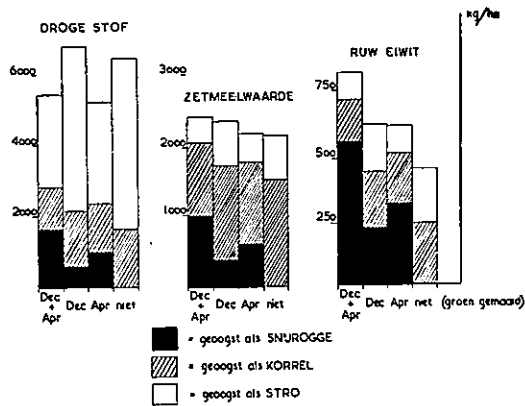
Bij de proeven bleek deze opbrengst het hoogst te zijn bij tweemaal groen maaien. Dan moet echter een zó lage korrel- en stro-opbrengst worden verwacht, dat het vermoedelijk voordeliger is om de snijroggestoppel onder te ploegen en het land in te zaaien met lupinen. Wil men groenvoeder en zaad winnen, dan maaie men éénmaal, en wel in het najaar.

DE RENTABILITEIT

De extra kosten, die een boer moet maken wanneer hij voor zaadteelt bestemde rogge éénmaal wil maaien, bedragen ongeveer f 100,— per snede. Bij de berekening van dit bedrag is rekening gehouden met extra 60 kg zaaizaad, met 30 kg extra stikstof en met de kosten van maaien en transport naar de boerderij.

Stelt men de waarde van één kg r.e. op f 0,80 en verwaarloost men de hogere opbrengst aan z.w., die door groen maaien wordt verkregen, dan is groen maaien rendabel indien per snede de totale opbrengst aan voederwaarde per ha met ten minste 125 kg r.e. wordt verhoogd. Deze hogere opbrengst ligt ruimschoots binnen de grenzen van het bereikbare.

¹⁾ L. V. CROWDEN, *Agr. J.* 46 (1954) 154–157; G. H. CUTLER c.s., *Agr. J.* 41 (1949) 169–173; M. A. SPRAGUE, *Agr. J.* 46 (1954) 29–33.

Linker kolom : Tweemaal gemaaide rogge.
 Tweede kolom : In December gemaaide rogge.
 Derde kolom : In April gemaaide rogge.
 Vierde kolom : Niet gemaaide rogge.

FIG. 1. RESULTATEN VAN DE PROEVEN MET ÉÉN- OF TWEEMAAL MAAIEN VAN ROGGE.

Bij de discussie maakte Dr FRANKENA bezwaar tegen het vergelijken van de voederwaarden van snijrogge en roggekorrel. SPR. antwoordde dat ook meer gecompliceerde berekeningen, berustend op vergelijking van de geldswaarden van snijrogge en roggekorrel tot hoopgevende resultaten leiden.

Op een andere vraag antwoordde SPR. dat het geen aanbeveling verdient de snijrogge te laten afweiden door het vee. In de eerste plaats heeft dit bezwaren omdat dan de rogge moet worden afgerasterd; in de tweede plaats bestaat het gevaar dat de rogge wordt vertrapt en te kort wordt afgevreten.

